

З Богам у сэрцы, з музыкай праз жыццё

Аўтар: Ангеліна Марцішэўская
10.11.2019 00:00

Мар'ян Скрамблевіч з Адэльска з дзяцінства быў звязаны з музыкай: упершыню зайграў на вяселлі ў 12-гадовым узросце, больш за 30 гадоў кіраваў хорам ды аркестрам гродзенскага аўтапарка і ўжо на працягу 20-ці гадоў сам стварае музычныя інструменты.

Незвычайны чалавек

Музычны шлях спадара Мар'яна пачаўся ў святыні. Падлеткам ён прыходзіў у мясцовы касцёл, дзе напампоўваў паветра ў мяхі аргана. “Нас, такіх памагатых, у арганіста чалавек 10 было. Матор для вялізнага духавога інструмента ў той час яшчэ не вынайшлі, і мы падмянялі адзін аднаго падчас св. Імшы, па чарзе прыводзячы арган у рух”, – узгадвае мужчына.

Сёння духавыя інструменты спадар Мар'ян майструе самастойна. У яго калекцыі дзесяткі дуд і дудачак, рагоў і ражкоў, жалеек і акарын. “У дзяцінстве да касцёла бегалі разам з сябрам Тадзікам (сённяшні арцыбіскуп Тадэвуш Кандрусевіч – заўв. аўт.), што жыў па суседстве. Дык нядаўна ён, як убачыў мой асартымент музычных інструментаў, адразу загаманіў ад здзіўлення: «І гэта ўсё тваё?! Ты калі столькі ўсяго нарабіў?», – распавядае з усмешкай музыка. †

Спадар Мар'яна наведвае шмат высокіх гасцей. Прязджаюць музыкі, прафесары, дыпламаты з усёй Беларусі і з-за мяжы. Кожны хоча ўбачыць і пачуць непаўторныя ў сваім родзе інструменты. Спадар Мар'ян не прадае творы ўласных рук, баіцца, што не зможа іх паўтарыць. Але ў якасці падарункаў яны ўжо апынуліся ў прыватных калекцыях у ЗША, Канадзе, Францыі, Аўстрыі і Германіі. Убачыць каштоўныя вырабы можна таксама і ва ўласным музеі майстра – штогод там ладзіцца каля паўсотні экскурсій. Плён творчасці аўтара ўнесены ў Дзяржаўны спіс гісторыка-культурных каштоўнасцей Рэспублікі Беларусь.

Шукаючы не інструмент, але гук

Імкненне спадара Мар'яна майстраваць інструменты ўзнікла з усведамлення, што кожная мелодыя ўнікальная і патрабуе адмысловых прылад, каб дакладна яе выразіць. “Напрыклад, скрыпка дае толькі адзін гук, а з яе дапамогай людзі намагаюцца перадаць творы шматлікіх кампазітараў. Я хачу, каб мае вырабы ўлічвалі ўсе гукавыя асаблівасці. Перш за ўсё, шукаю тэмбр, танальнасць, а пасля майструю”, – дадае музыка. У гэтым спадару Мар'яну дапамагае здольнасць на слых запамінаць пачутую мелодыю і ўзнаўляць яе без нот.

Цікавыя гучанні спадар Мар'ян часта шукае ў прыродзе. У яе ж пазычае і неабходныя матэрыялы, каб змайстраваць адмысловы інструмент, калі пачуе тое, што яго прываблівае. “Доўга не мог падабраць, чым жа паўтарыць тупат коней, – распавядае музыка. – І нечакана натрапіў на шкарлупіну какосавага арэха”.

Майстар вешае на адну руку званочкі, затым бярэ 2 абсклюдаваныя палойкі какоса... і раптам паўстае гукавая ілюзія, нібы на цябе імчыць запрэжка. Пасля адна за адной у руках майстра змяняюцца дудкі, лыжкі, трашчоткі, кляшчоткі – і ў пакоі раздаецца вухканне савы, глухі рык зубра, кваканне лягушак і птушыны спеў.

“Аднойчы зайграў на паршнёўцы, каб правесці жураўліны клін. Дык адна птушка нават спусцілася ўніз, каб паглядзець, хто яе кліча”, – распавядае з усмешкай спадар Мар'ян.

“Вылепіўшы” з драўніны

Скрамблэвіцкія інструменты зроблены пераважна з дрэва. Майстар любіць гэты матэрыял за яго “жывасць”. У творчасці выкарыстоўвае каля 20-ці мясцовых парод, а часам і экзотыку. Даводзілася працаваць і з сібірскім кедром, і з інданэзійскім бамбукам.

З Богам у сэрцы, з музыкай праз жыццё

Аўтар: Ангеліна Марцішэўская
10.11.2019 00:00

Ёсць я ўяе драва да яна дз Богі, кілаграм быў усека, а роўна заўважыла, і бласлаўляе яў